

GESPREKSINSTRUMENT

Bijgaand instrument is ontwikkeld om in gesprek te gaan met teams over de curriculumontwikkeling. Het gespreksinstrument kan ingezet worden door het MT, door het team of teams onderling al dan niet in afstemming met collega's van kwaliteitszorg.

Het doel van het gesprek is het onderzoeken hoe een team de visie op leren en opleiden en de ontwerpprincipes voor (flexibel) opleiden door teamleden worden begrepen en vertaald naar het curriculum en wat zij daarbij mogelijk nog nodig hebben (professionalisering).

Ten aanzien van zowel de visie als de ontwerpprincipes voor (flexibel) opleiden zijn op diverse niveaus vragen te stellen om beelden te verzamelen bij handelingspraktijken van de teams.

GEÏNTERPRETEERD CURRICULUM

- Hoe begrijpen jullie de visie en de ontwerpprincipes in de context van de eigen opleiding?
 - En hoe zijn jullie met elkaar ten aanzien van de visie en de ontwerpprincipes tot een gezamenlijk beeld of gezamenlijke taal gekomen?
- Hoe verhouden jullie je tot de visie en de ontwerpprincipes?

UITGEVOERD CURRICULUM

- Hoe hebben jullie de visie en ontwerpprincipes vertaald naar de eigen opleiding?
 - Kunnen jullie hier een paar concrete voorbeelden van geven?
- Wat betekent dit voor de inrichting van de blend?
- Op welke manier wordt er door jullie in het proces van curriculumontwikkeling samenhang tussen de elementen van het spinnenweb in het curriculum gerealiseerd? Denk hierbij ook aan samenhang tussen waar wat hoe geleerd kan worden?

PROFESSIONALISERING EN ORGANISATIEONTWIKKELING

- Hoe krijgen jullie het werken met de visie en ontwerpprincipes onder de knie (denk aan de ingezette ontwerpvaardigheden of geboden ondersteuning)?
 - Wat of wie is / zijn daarbij helpend geweest?
 - Wat of wie is/zijn daarbij hinderend geweest?
- Wat is er in jullie team nog nodig om hier een stap verder mee verder te komen?

VISIE OP LEREN EN OPLEIDEN

Wij leiden deskundige onderwijsprofessionals op, die wendbaar zijn in een veranderende wereld, en trots zijn op hun beroep. Vanuit een nieuwsgierige, ondernemende houding geven zij in hun onderwijs betekenis aan maatschappelijke vraagstukken, en blijven zij werken aan hun ontwikkeling. We bieden een programma waarin het beroep centraal staat, waarbinnen studenten keuzes maken, en van en met elkaar leren. Wij hebben oog voor elke student als persoon en professional.

VISIE OP TOETSEN

Wij vervullen als opleiders van de Academie Educatie een voorbeeldrol ten aanzien van toetsing. We onderkennen het belang van zowel de leerfunctie, als de beslisfunctie en de evaluatiefunctie van toetsing en vertalen deze naar het onderwijs en de toetsing. Het onderwijs en de toetsing vormen in elke opleiding een samenhangend geheel en dekken de eindkwalificaties. Deze zijn vertaald naar leeruitkomsten, die de basis vormen van leerwegonafhankelijke toetsing. We zetten toetsing bewust en weloverwogen in om op het juiste moment tot beredeneerde en gedegen uitspraken te komen over de bekwaamheid en bevoegdheid van deze onderwijsprofessionals. Dit vereist voldoende en gevarieerde informatie, door meerdere toetsbekwame opleiders vanuit de Academie Educatie en het werkveld die hiervoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen. We bieden studenten passende keuzemogelijkheden wat betreft toetsing. We bieden opleidingen ruimte om eigen keuzes te maken binnen de kaders die in het toetsbeleid aangegeven worden.

RANDVOORWAARDEN

- We ontwikkelen in samenwerking met professionals uit het werkveld en professionals uit het Opleidingsinstituut, ook in het licht van de afspraak dat 40% van het opleiden op de werkplek plaatsvindt.
- We houden rekening met het samenspel van organiseerbaarheid, studeerbaarheid, doceerbaarheid, betaalbaarheid, wettelijk kader en landelijke ontwikkelingen.
- We werken conform HAN-kaders, waaronder: HAN-kader Flexibilisering Onderwijs.

ONTWERPPRINCIPES (FLEXIBEL) CURRICULUM

1. We leiden studenten op tot onderwijsprofessionals die onderzoekend kunnen handelen.
2. We stellen studenten in staat om zoveel mogelijk te leren voor en in de beroepspraktijk.
3. We laten studenten leren van en met elkaar.
4. We leiden congruent op door het vertonen van voorbeeldgedrag voorzien van metacommentaar.
5. We werken met leeruitkomsten.
6. We bieden op basis van persona's gestandaardiseerd maatwerk.
7. We bieden studenten passende keuzemogelijkheden op inhoud, tempo, volgorde en toetsing.
8. We begeleiden studenten bij het maken van passende keuzes.
9. We richten het onderwijsarsenaal in vanuit het blended onderwijsconcept.
10. We stellen studenten in staat om te leren in een hybride leeromgeving.
11. We stimuleren de ontwikkeling van de persoonlijke en professionele identiteit van studenten.
12. We wegen kansengelijkheid standaard mee in alle facetten van het ontwerp van het curriculum.
13. We integreren de elementen van wereldburgerschap in het ontwerp van het curriculum.
14. We toetsen leerwegonafhankelijk.
15. We werken als opleiders evidence informed.

TOELICHTING VISIE OP LEREN EN OPLEIDEN

- Onder deskundige onderwijsprofessionals verstaan wij de beroepsbeoefenaars die vanuit een landelijk vastgestelde kennisbases kwaliteit kunnen leveren op vakinhoudelijk, vakdidactisch, pedagogisch gebied en de brede professionele basis.
- Wendbare professionals zijn flexibel in hun beroepsuitoefening en kunnen daardoor proactief reageren op veranderende omstandigheden in de samenleving en het beroep.
- De nieuwsgierige en ondernemende houding heeft betrekking op het onderzoekend handelen; de professional kan vragen die vanuit een onderzoekende houding ontstaan, beantwoorden met behulp van systematische onderzoeksactiviteiten (Van der Steen & Peters, 2014).
- Betekenis geven aan maatschappelijk vraagstukken wil zeggen dat onze studenten leren om sensitief te zijn voor hun omgeving en de wereld naar binnen te halen in de onderwijspraktijk. De student heeft hierbij oog voor actuele maatschappelijke vraagstukken zoals kansenongelijkheid en diversiteit.
- Het is van belang dat onderwijsprofessionals leren om regie te nemen over processen binnen hun beroepspraktijk. We begeleiden studenten bij het maken van keuzes.
- We streven ernaar dat afgestudeerden zich realiseren dat de diplomering van een hbo-instelling het startpunt is van een leven lang leren zodat zij zich tijdens hun loopbaan als onderwijsprofessional blijven professionaliseren en ontwikkelen.
- Studenten die afstuderen bij de Academie Educatie betreden met trots het onderwijsveld en wij stralen dit zelf ook uit. Wij zijn immers een rolmodel voor onze studenten, zoals zij dat weer voor hun leerlingen en studenten zijn.
- We stimuleren studenten om in verschillende leeromgevingen te leren en samen te werken.
- Werken vanuit de hybride leeromgevingen en het blended onderwijsconcept brengt met zich mee dat er bewuste keuzes gemaakt worden voor hoe er aandacht is voor de ontwikkeling van digi- en datavaardigheden van studenten.
- We bieden studenten ruimte om zich te ontwikkelen als individu en professional.

**OPEN UP
NEW
HORIZONS.**

TOELICHTING VISIE OP TOETSEN

- Als lerarenopleiders vervullen wij een voorbeeldrol voor onze studenten die onderwijsprofessionals willen worden. Dit zien wij onder andere in de vorm van modeling en congruent opleiden. Dit betekent bijvoorbeeld dat we ons verhouden tot hoe toetsing eruit ziet in ons werkveld, maar ook dat we actuele ontwikkelingen meenemen, zoals de relatie tussen leren en lesgeven met ict en toetsing.
- Vervolgens noemen we (het belang van) de leerfunctie, beslisfunctie en evaluatiefunctie van toetsing.
 - De leerfunctie van toetsing houdt in dat we de studenten gedurende het leerproces voldoende informatie meegeven, zodat zij weten waar ze staan ten opzichte van een doel (of leeruitkomst, eindkwalificatie, bekwaamheid) en wat hen nog te doen staat. Met andere woorden, we zetten toetsing in om het leren van studenten te stimuleren en te richten.
 - We hebben met elkaar beslissingen te nemen over de studievoortgang van studenten, daar hoort de beslisfunctie van toetsing bij. Bij zwaarwegende beslissingen staat voor studenten veel op het spel (bijvoorbeeld het toekennen van studiepunten, het al dan niet behalen van een getuigschrift, of het mogen uitvoeren van activiteiten in een complexere beroepssituatie).
 - Vanuit de evaluatiefunctie van toetsing gedacht gebruiken we de informatie uit toetsing om ons onderwijs en ons eigen handelen een kwaliteitsimpuls te geven. Het gaat hier dus over het gebruiken van informatie uit toetsing voor het optimaliseren van de kwaliteit van ons eigen onderwijs.
- In de visie gaat het over een samenhangend geheel in onderwijs en toetsing, oftewel constructive alignment. De vorm van de toetsing is afhankelijk van het doel daarvan, maar het doel kan ook bepalend zijn voor de keuzeruimte van studenten en opleidingen waar het aan komt op het verkennen van alternatieven voor toetsen. We onderschrijven hiermee dat onderwijs dat we aanbieden en de toetsing een integraal geheel vormen.
- De samenhang geldt voor zowel de generieke als de opleidingsspecifieke eindkwalificaties. Dit betekent ook dat de integrale bekwaamheid van een student geborgd zal moeten zijn in de leeruitkomsten. Alles wat we essentieel vinden, moet in het totaal van leeruitkomsten staan.
- De vertaling naar leeruitkomsten en het ontwerpen van leerwegaafhankelijke toetsing zijn twee van de ontwerpprincipes in de visie op leren en opleiden in een flexibel curriculum van de AE, vandaar dat deze ook een belangrijke positie innemen in de visie op toetsing.
- De toetsbekwaamheid van de opleiders, zowel binnen de Academie Educatie als in het werkveld, dient nader gedefinieerd te worden in een toelichting of beleid, met ook aandacht voor de digi- en datavaardigheid van beroepsprofessionals. De toetsbekwaamheid van de

opleiders zal een blijvend proces moeten zijn, onder andere getoetst aan de landelijke kwaliteitseisen van de toetsbekwaamheid van HBO-docenten. Dit zal ook in afstemming moeten gebeuren met interne partners zoals de examencommissie.

- We erkennen daarmee ook onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van toetsing vanuit de opleidingen en het werkveld. Dit komt ook voort uit het principe van samen opleiden en het ontwerpprincipe dat wij studenten in staat stellen om zoveel mogelijk te leren in en voor de praktijk.
- Het toetsbeleid komt binnen de Academie Educatie tot stand op het niveau van (groepen van) opleidingen. Dit beleid geeft kaders en afspraken aan en de ruimte en keuzes voor opleidingen, die in hun eigen toetsplan en toetsprogramma, per croho, nader worden uitgewerkt en onderbouwd.

TOELICHTING OP EEN AANTAL ONTWERPPRINCIPES

Ontwerpprincipe 1: met onderzoekend handelen bedoelen we dat vragen die vanuit een onderzoekende houding ontstaan worden beantwoord met behulp van systematische onderzoeksactiviteiten (Van der Steen & Peters, 2014).

Ontwerpprincipe 3: het belang van leren van en met elkaar wordt bijvoorbeeld beschreven door Korthagen, Loughran en Russell (2006) en McIntyre en Hagger (1992).

Ontwerpprincipe 4: het didactisch handelen van de lerarenopleider is in overeenstemming met het didactisch handelen dat zij of hij wil bevorderen bij de (aanstaande) leraren (Russel, 1997). De bestudeerde auteurs zijn het erover eens dat 'modellen', of het vertonen van voorbeeldgedrag, belangrijk is, maar dat het vertonen van voorbeeldgedrag op zich niet voldoende is om te spreken van congruent opleiden en evenmin voldoende is om de beoogde verbeteringen in het opleidingsonderwijs te realiseren. Het geven van metacommentaar door de opleiders over hun voorbeeldgedrag is daarvoor noodzakelijk (Korthagen, 2002; Lunenberg, 2002; Lunenberg & Korthagen, 2003; Wood & Geddis, 1999).

Ontwerpprincipe 9: het blended onderwijsconcept wordt nader geduid in: De HAN kiest voor Blended Leren (2022).

Ontwerpprincipe 10: hybride leeromgevingen zoals beschreven door Zitter, Hoeve, & De Bruijn (2016).

Ontwerpprincipe 11: hoe je jezelf ziet als leraar, is heel bepalend voor je beroepsuitoefening en voor de manier waarop je daarvan leert. Je kunt professionele identiteit omschrijven als 'het geheel van opvattingen en representaties van een leraar over zichzelf. Een sterke professionele identiteit helpt je in sturing geven aan je eigen ontwikkeling, in het vergroten van

veerkracht en wijsheid, en het verstevigen van je eigen expertise. Professionele identiteit van leraren hangt altijd samen met de persoonlijke identiteit. Wie je bent is medebepalend voor wie je bent als leraar. Het is daarom goed om aandacht te hebben voor zowel de persoonlijke identiteit als ook de professionele identiteit. Als je weet wie je bent als persoon en wat jou drijft en als je weet waar je voor staat als leraar, helpt je dat ook om keuzes te maken in de dagelijkse beroepspraktijk en in je verdere loopbaanontwikkeling (bron: <https://www.han.nl/projecten/2022/persoonlijke-professionele-identiteit/>).

Ontwerpprincipe 12: kansengelijkheid in het eigen curriculum vergt telkens de afweging of een gekozen invalshoek onbedoeld negatieve gevolgen kan hebben voor de kansengelijkheid. Je zou ook kunnen zeggen: je neemt op verschillende plekken in het curriculum een kansengelijkheidstoets af. Hierbij stel je de vraag: zijn bepaalde groepen studenten bevoordeeld of juist benadeeld in het succesvol kunnen behalen van het diploma? Bijvoorbeeld rondom inkomen, opleidingsniveau van de ouders, beroepsniveau van de ouders en de achtergronden van studenten zelf (mbo-havo-vwo).

Ontwerpprincipe 13: in het Wereldburgerschapmodel van de HAN worden competenties in verband gebracht met drie systeemveranderingen binnen drie invloedssferen. De uitwerking hiervan bestaat dan ook uit negen elementen, te weten: waarden en ethiek, persoonlijk leiderschap, samenwerken, intercultureel competent, inclusie en diversiteit, leven lang ontwikkelen, kritisch bewustzijn, sociale verantwoordelijkheid en ecologische verantwoordelijkheid.

Ontwerpprincipe 15: evidence-informed werken vindt plaats wanneer zowel praktijkkennis als kennis uit onderzoek worden gebruikt om handelen in de praktijk te verbeteren of te verrijken. Om deze kennis goed te benutten worden de verschillende soorten kennis aangepast op de praktijkcontext: er wordt gekeken welke onderdelen uit onderzoek of praktijk ingezet kunnen worden (Wubbels & Van Tartwijk, 2017). Evidence-informed innovaties worden gekenmerkt door een combinatie van data, onderzoek en intuïtieve expertise van de betrokken onderwijs professionals (onderwijskennis.nl).

